

Udkast
Forslag
til
Lov om ændring af lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og forskellige andre love
(Fornyelse af frie fagskolars undervisningstilbud m.v.)

§ 1

I lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 916 af 13. august 2014, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

"Lov om efterskoler og frie fagskoler".

2. I § 1, *stk. 1*, ændres ", husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "og frie fagskoler".

3. I § 1, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres "Husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "Frie fagskoler".

4. I § 1, *stk. 3, 2. pkt.*, ændres "Husholdnings- eller håndarbejdsfag" til: "Praktiske og erhvervsrettede fag".

5. I § 1, *stk. 3, 3. pkt.*, § 1 a, *stk. 2, 2. pkt.*, § 2 a, *stk. 1, 1. pkt.*, § 13, *stk. 1, nr. 2*, § 22, *stk. 1*, § 23 a, *stk. 2*, og § 23 b, *1. pkt.*, ændres "husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "frie fagskoler".

6. I § 1, *stk. 3, 4. pkt.*, ændres "Husholdningsskoler" til "Frie fagskoler, der udbyder husholdningsfag".

7. I § 1 a, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres "en husholdningsskoles eller håndarbejdsskoles" til: "en fri fagskoles".

8. I § 1 a, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres "en husholdningsskole eller håndarbejdsskole" til: "en fri fagskole".

9. I § 1 a, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres "husholdnings- eller håndarbejdsfag" til: "praktiske og erhvervsrettede fag".

10. I § 17, *stk. 4*, ændres "husholdningsskoler" til: "frie fagskoler, der udbyder husholdningsfag".

11. I § 23 a, *stk. 2*, udgår "der ved kursets begyndelse er fyldt 17½ år og endnu ikke 25 år, og".

12. I § 23 a, *stk. 3*, affattes således:

"*Stk. 3.* Tillægstakst efter stk. 2 ydes for følgende elevgrupper:

- 1) Elever, der ikke går i 10. klasse og ikke er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, lov om kombineret ungdomsuddannelse eller lov om erhvervsgrunduddannelse m.v., i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en folkehøjskole eller en fri fagskole, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning. Det er en betingelse, at eleven er fyldt 16 år ved kursets begyndelse og endnu ikke er fyldt 25 år.
- 2) Elever, i hvis uddannelsesplan der ikke indgår et ophold på en folkehøjskole eller en fri fagskole. Det er en betingelse, at eleven er fyldt 17½ år ved kursets begyndelse og endnu ikke er fyldt 25 år."

13. Efter § 23 c indsættes før overskriften før § 24:

"Præmie for optagelse på erhvervsuddannelse"

§ 23 d. Staten kan yde en særlig præmie til frie fagskoler ud fra antallet af årselever, hvori indgår elever, der har afsluttet et alment kursus på en fri fagskole af mindst seks måneders varighed, der sigter mod at gøre elever parat til optagelse på en erhvervsuddannelse, når eleven bliver optaget på en erhvervsuddannelse senest 6 måneder efter afslutning af kurset på den frie fagskole. Den frie fagskole indhenter dokumentation for optagelsen på en erhvervsskole.

Stk. 2. Størrelsen af præmien efter stk. 1 beregnes ud fra takster pr. årselev, hvis størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om betingelser for modtagelse af præmie, dens beregning og udbetaling."

14. I § 41, stk. 1, 1. pkt., ændres "en husholdningsskole eller en håndarbejdsskole" til: "en fri fagskole".

15. § 41, stk. 1, 2. pkt., affattes således: "Bidrag efter 1. pkt. betales ikke for elever under uddannelse til køkkenleder eller for elever under erhvervsgrunduddannelse, ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og kombineret ungdomsuddannelse."

16. I § 49 ændres "husholdningsskoler" til: "frie fagskoler".

17. Efter § 51 indsættes før overskriften før § 52:

§ 51 a. Undervisningsministeren kan for frie fagskoler som forsøg i en periode på op til 10 år fravige kravet i § 6, stk. 1, nr. 6. Det er betingelse herfor, at skolen indgår aftale med mindst en institution for erhvervsrettet uddannelse om i et bygningsfællesskab at etablere en campus med det formål at lette overgangen for elever på en fri fagskole til en erhvervsuddannelse, og hvor kravet i § 6, stk. 1, nr. 6, vil være en hindring herfor.

Stk. 2. Frie fagskoler og institutioner for erhvervsrettet uddannelse må i forsøgsperioden udleje lokaler til hinanden som led i campussamarbejdet.

Stk. 3. I et forsøg efter stk. 1 kan der ses bort fra kravet i § 6, stk. 1, nr. 4, for så vidt angår krav om, at den frie fagskole skal råde over forstander- og lærerbolig, såfremt skolen tilrettelægger et forsvarligt tilsyn med eleverne.

Stk. 4. Ansøgning om fravigelse fra lovens § 6, stk. 1, nr. 4 og 6, skal være modtaget i ministeriet senest den 31. december 2019.

§ 51 b. En institution for erhvervsrettet uddannelse, der med en fri fagskole indgår samarbejde om en campus, jf. § 51 a, kan varetage opgaven med at være vært for et administrativt fællesskab efter reglerne

i § 33 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, hvori indgår den eller de frie fagskoler, der er en del af campusdannelsen.

§ 2

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr... af august 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 22, *stk.*, 1, *nr.* 5, ændres "husholdningsskole," til: "fri fagskole eller".
2. I § 22, *stk.* 1, ophæves nr. 6.
Nr. 7 bliver herefter nr. 6.
3. I § 22, *stk.* 4, ændres "nr. 3-7" til "nr. 3-6".
4. I § 22, *stk.* 6, 2. *pkt.*, ændres "nr. 3-6" til "nr. 3-5".
5. I § 22, *stk.* 8, 1. *pkt.*, ændres "nr. 3-6" til "nr. 3-5".
6. I § 22, *stk.* 10, ændres "stk. 1, nr. 7" til " stk. 1, nr. 6".
7. I § 33, *stk.* 2, 2. *pkt.*, ændres "en husholdningsskole, en håndarbejdsskole" til: "en fri fagskole".

§ 3

I lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010, som ændret ved § 22 i lov nr. 326 af 11. april 2012, § 21 i lov nr. 493 af 21. maj 2013,foretages følgende ændringer:

1. I § 4, *stk.* 2, 1. *pkt.*, ændres », husholdningsskole eller håndarbejdsskole« til: » eller en fri fagskole« og "lov om efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler" til: " lov om efterskoler og frie fagskoler".
2. I § 10 e, *stk.* 1, ændres "husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "frie fagskoler".

§ 4

I lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1031 af 23. august 2013, som ændret ved § 41 i lov nr. 1605 af 26. december 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, *stk.* 1, *nr.* 1, ændres "jf. lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: " jf. lov om efterskoler og frie fagskoler".
2. I § 5, *stk.* 1, *nr.* 2, ændres "husholdningsskoler, håndarbejdsskoler" til: "frie fagskoler" og ",husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "og frie fagskoler".

§ 5

I lov nr. 631 af 16. juni. 2014 om kombineret ungdomsuddannelse foretages følgende ændring:

1. I § 6, *stk. 1, nr. 9*, ændres "Husholdnings- og håndarbejdsskoler" til "Frie fagskoler".

§ 6

I lov om Danmarks Evalueringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 15. september 2010, som ændret ved § 3 i lov nr. 1235 af 18. december 2012, § 43 i lov nr. 1605 af 26. december 2013, § 7 i lov nr. 1640 af 26. december 2013, § 2 i lov nr. 22 af 14. januar 2014, lov nr. 405 af 28. april 2014 og § 10 i lov nr. 630 af 16. juni 2014, foretages følgende ændringer:

1. *Bilag 1, nr. 21*, affattes således: "Lov om efterskoler og frie fagskoler".
2. I *bilag 1*, indsættes som *nr. 27*:
"27) Lov om folkehøjskoler."
3. *Bilag 1, nr. 28*, ophæves.

§ 7

I lov om folkehøjskoler, jf. lov nr. 1605 af 26. december 2013 foretages følgende ændringer:

1. I § 10, *stk. 1*, ændres "husholdningsskole, håndarbejdsskole" til: "fri fagskole".
2. I § 11, *stk. 5*, ændres ", husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "og frie fagskoler".

§ 8

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 863 af 25. juni 2013, som bl.a. ændret ved § 44 i lov nr. 1605 af 26. december 2013 og senest ved § 1 i lov nr. 516 af 26. maj 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 9 *i, stk. 6, nr. 3*, ændres "lov om folkehøjskoler og lov om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "lov om folkehøjskoler og lov om efterskoler og frie fagskoler".

§ 9

I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 405 af 22. april 2013, som ændret bl.a. ved lov nr. 1386 af 23. december 2012, § 9 i lov nr. 494 af 21. maj 2013, § 45 i lov nr. 1605 af 26. december 2013, § 11 i lov nr. 336 af 2. april 2014 og senest ved § 2 i lov nr. 748 af 25. juni 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 7, *nr. 24*, ændres "efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "efterskoler og frie fagskoler".

§ 10

I lov om afgift og lønsum m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1079 af 31. august 2013, som ændret ved § 8 i lov nr. 792 af 28. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 1, *stk. 2, nr. 2*, ændres "efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler" til: "efterskoler og frie fagskoler".

§ 11

Loven træder i kraft den 1. januar 2015.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
 - 1.1. *Lovforslagets hovedpunkter*
 - 1.2. *Lovforslagets baggrund*
2. *Lovforslagets indhold*
 - 2.1. *Fornyelse af husholdnings- og håndarbejdsskole (frie fagskole) undervisningstilbud*
 - 2.1.1. *Gældende ret*
 - 2.1.2. *Foreslået ordning*
 - 2.2. *Tilskudsmæssige ændringer*
 - 2.2.1. *Gældende ret*
 - 2.2.2. *Den foreslåede ordning*
 - 2.3. *Mulighed for bygningsmæssigt samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner*
 - 2.3.1. *Gældende ret*
 - 2.3.2. *Den foreslåede ordning*
 - 2.4. *Konsekvenser i anden lovgivning*
3. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
5. *Administrative konsekvenser for borgerne*
6. *Miljømæssige konsekvenser*
7. *Forholdet til EU-retten*
8. *Ligestillingsmæssige konsekvenser*
9. *Hørte myndigheder*
10. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

1.1. Lovforslagets hovedpunkter

Med lovforslaget foreslås en modernisering og udvidelse af husholdningsskole og håndarbejdsskole fagudbud, således at skoleformen inden for en nutidig praksisorienteret ramme kan indgå i rækken af tilbud til unge med henblik på at sikre, at mindst 95 pct. af en årgang får en ungdomsuddannelse. Udvidelsen af fagområdet omfatter tekniske og håndværksprægede fag.

Skoleformens betegnelse husholdningsskole og håndarbejdsskole foreslås i konsekvens heraf ændret til frie fagskole.

Formålet med fornyelsen er at give mulighed for, at skolerne kan etablere et tilbud, der med udgangspunkt i en praktisk-fagligt funderet skoleform kan medvirke til at fastholde frafaldstruede unge i ungdomsuddannelsessystemet, og som især skal understøtte, at unge efterfølgende går i gang med en erhvervsuddannelse.

Den nedre aldersgrænse for at modtage tillægstakst til en mentorordning for unge, der ikke har en kompetencegivende uddannelse, og i hvis uddannelsesplan indgår et ophold på en fri fagskole eller en folkehøjskole, foreslås sat ned fra 17½ år til 16 år. Tillægstaksten kan herved bedre opfylde sit formål om at sætte unge hurtigere i stand til at komme videre i uddannelsessystemet. Endvidere foreslås indført hjemmel til, at skoler kan modtage en præmie til for hver elev på frie fagskoler almene kurser med formål at give de unge sådanne personlige og faglige kompetencer, at den unge herefter vil kunne påbegynde en erhvervsuddannelse, der optages i en erhvervsuddannelse senest 6 måneder efter afslutningen af kurset på den frie fagskole.

Som led i ministeriets arbejde med at analysere virkninger og fordele ved etablering af campusdannelser på ungdomsuddannelsesområdet foreslås det, at frie fagskoler som en forsøgsordning får mulighed for under visse betingelser at kunne fravige lovens krav om enejeerskab til skolens bygninger og ejendom, når skolen indgår en aftale med en eller flere godkendte uddannelsesinstitutioner, om en campusdannelse med det formål at lette overgangen for eleverne til en erhvervsuddannelse. Mindst én institution i campusdannelsen skal være en institution for erhvervsrettet uddannelse. Fravigelse af lovens krav om, at skolen skal råde over egnede og tilstrækkelige forstander- og lærerboliger kan ligeledes indgå i det pågældende forsøg, såfremt skolen sikrer et forsvarligt tilsyn med eleverne. Den frie fagskole kan blive deltager i et administrativt fællesskab, som erhvervsskolen i campus er vært for.

1.2. Lovforslagets baggrund

Betegnelsen husholdningsskoler og håndarbejdsskoler relaterer sig til et ældre og utidssvarende skoleindhold med vægten lagt på mere traditionelle fag rettet mod hjemmet.

Skolerne har løbende arbejdet på at modernisere skolernes tilbud inden for den eksisterende ramme med det formål at tilbyde alment dannende og målrettede tilbud til unge, som har brug for et undervisningstilbud, der tager udgangspunkt i praksisorienteret undervisning med fokus på især at få de unge videre i erhvervsuddannelsessystemet. Med forslaget imødekommer regeringen skoleformens ønske om at kunne tilbyde undervisning og kurser inden for bl.a. områderne mad, design, krop, pædagogik, håndværk og forbrugerøkonomi, og med særlig vægt på praksisnær undervisning. Skolerne må forventes i særlig grad at henvende sig til den gruppe af unge, der ikke er parat til at gå i gang med en ungdomsuddannelse umiddelbart efter grundskolen.

Skolernes og kursernes overordnede formål, som er beskrevet i lovens § 1, stk. 1, gælder uændret, det vil sige, at skolerne skal tilbyde undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, at undervisningen skal have en bred almen karakter, og at enkelte fag eller faggrupper kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene.

Skolerne er kostskoler. Der findes i dag 12 husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Fornylse af frie fagskoler undervisningstilbud

2.1.1. Gældende ret

Frie fagskoler tilbyder unge og voksne elever undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf skal have en fremtrædende plads i undervisningen og mindst udgøre 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev, jf. § 1, stk. 1, jf. stk. 3. Dette gælder dog ikke elever, som følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, jf. § 1 a. Hus-

holdningsskolerne kan tilbyde uddannelser inden for husholdningsfag, for tiden køkkenlederuddannelsen. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

2.1.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at skolernes fagområde beskrives som praktiske og erhvervsrettede fag, hvorved fagområdet med lovforslaget dermed også omfatter tekniske og håndværksprægede fag udover de nuværende husholdnings- og håndarbejdsfag. De praktiske og erhvervsrettede fag skal fortsat have en fremtrædende plads i undervisningen.

Skolernes tilbud vil efter lovændringen i endnu højere grad kunne indrettes med særlig fokus på elever med særlige læringsforudsætninger, og som fx har evner til at lære med hænderne. Skolerne vil som frie skoler - som hidtil - kunne tilrettelægge undervisningen frit inden for lovens formålsbeskrivelse, hvorfor loven alene skaber rammen for fornyelsen af skolernes fagområder. For elever i den undervisningspligtige alder gælder det uændret, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Reglerne om folkeskolens prøver for elever i 9. klasse gælder ligeledes uændret for elever i den undervisningspligtige alder, jf. lovens kapitel 1 a. Endvidere gælder fortsat særlige vilkår for elever i 10. klasse, idet folkeskolelovens regler skal følges, jf. lovens § 2, stk. 4. Lovændringen vil derfor især have betydning for skolernes almene kurser, dvs. kurser, der ud over de praktiske og erhvervsrettede fag, tillige inddrager det personlige og eksistentielle perspektiv og den samfundsmæssige og demokratiske udfordring, dvs. den almene oplysning om de fælles menneskelige vilkår.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

2.2. Tilskudsmæssige ændringer

2.2.1. Gældende ret

Ifølge lovens § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, yder staten til husholdningsskoler og håndarbejdsskoler et særligt tilskud (tillægstakst pr. elev) for elever uden kompetencegivende uddannelse, og som ikke går i 10. klasse og ikke er under ungdomsuddannelse, og som af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i den unges bopælskommune har indskrevet et ophold på en fri fagskole eller en folkehøjskole i sin uddannelsesplan. Elever skal ved udgangen af grundskolens 9. klasse have en uddannelsesplan for elevens videre uddannelse, jf. § 2 c i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. Tilskuddet ydes kun, såfremt eleven ved kursets begyndelse er fyldt 17½ år og endnu ikke 25 år. Tilskud ydes, såfremt der til eleven er knyttet en mentor fra skolens mentorordning. Mentoren skal støtte og vejlede den unge på det personlige, sociale og faglige plan med henblik på at nå de mål, der er fastsat i uddannelsesplanen. Herudover ydes efter § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 2, et mindre tilskud for elever uden kompetencegivende uddannelse, hvor et kostskoleophold ikke er indskrevet i uddannelsesplanen. Tilskuddenes størrelse fastsættes i den årlige finanslov. Der er tale om tillægstakster, som ikke er ordinære driftstakster, men typisk gives til særlige formål, hvor der er et ønske om at prioriterer en synlig og målrettet indsats.

Der ydes ikke tilskud eller præmie for elever, der optages i en erhvervsuddannelse efter afslutning af et ophold på en fri fagskole.

2.2.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at aldersgrænsen for udløsning af den særlige tillægstakst efter § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, fremover bliver, at eleven ved kursets begyndelse er fyldt 16 år og endnu ikke 25 år. Den nuværende nedre aldersgrænse på 17½ år indebærer, at skolerne ofte ikke kan modtage det særlige tilskud, da nogle elevers aldersniveau er lavere end 17½ år. Med en aldersgrænse på 16 år får skolerne via mentorordnin-

gen mulighed for at understøtte og vejlede elevgruppen uden uddannelse, der på denne måde hurtigere gøres parat til at komme videre i uddannelsessystemet. Øvrige tilskudsbetainger efter § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, er uændrede. Aldersgrænsen for tilskud efter § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 2, bevares uændret fra 17½ år til 25 år.

For yderligere at tilskynde frie fagskoler til at kvalificere og motivere elever til efter opholdet på den frie fagskole at gå videre i erhvervsuddannelsessystemet foreslås det, at der kan ydes en præmie til skolen for hver årselev på frie fagskoler almene kurser, der har til formål at gøre de unge parat til erhvervsuddannelse, der optages i en erhvervsuddannelse senest 6 måneder efter, at eleven har gennemført og afsluttet kurset på den frie fagskole. Det almene kursus skal være af mindst seks måneders varighed. Præmiens størrelse fastsættes på den årlige finanslov. De nærmere regler om indretningen af præmieordningen, herunder kravene til dokumentation for elevers optagelse på en erhvervsuddannelse, fastlægges i en bekendtgørelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 12 og 13, og bemærkningerne hertil.

2.3. Forsøg med bygningsmæssigt samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner (campusdannelse)

2.3.1. Den gældende ordning

Det følger af lovens § 6, stk. 1, nr. 6, at skoler, som efter den 7. maj 1996 har indsendt forslag til vedtægter med henblik på at blive godkendt til tilskud efter loven, skal være ejer af skolens bygninger eller hovedparten heraf og ikke må eje bygninger sammen med andre. Det følger bl.a. af § 6, stk. 1, nr. 4, at skolerne skal råde over egnede og tilstrækkeligt forstander- og lærerboliger. Reglen i § 6, stk. 1, nr. 2, om at skolen skal være en uafhængig selvejende institution, og at skolens midler kun må komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode, indebærer et forbud mod, at frie kostskoler kan involvere sig i et administrativt fællesskab. Efter lovgivningen om bl.a. offentlige gymnasier og institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan disse skoler uanset en tilsvarende bestemmelse om uafhængighed og anvendelse af midler indgå i administrative fællesskaber med nærmere angivne skoleformer, jf. bl.a. § 33 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

2.3.2. Den foreslåede ordning

Hovedformålet med fornyelsen af skolekonceptet for de frie fagskoler er, at skolernes undervisningstilbud til elever, der ikke umiddelbart er parat til at gå i gang med en ungdomsuddannelse, i højere grad end hidtil kan rettes mod at give eleverne kompetencer, der sætter dem i stand til efterfølgende at kunne gå i gang med en erhvervsuddannelse.

Det fremgår af Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser indgået mellem regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre), Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti af 24. februar 2014, at aftalepartierne er enige om, at erfaringerne med fælles campusmiljøer mellem erhvervsskoler og gymnasier samt evt. 10. klasse skal evalueres og videreformidles til de relevante uddannelses- og udbudssteder. Målet er, at fordelene ved campusdannelse skal udnyttes og styrkes, da de umiddelbare erfaringer med campusdannelse tyder på, at campus kan være med til at styrke fagligheden, studiemiljøet og fastholdelsen af frafaldstruede elever i en ungdomsuddannelse. Der henvises til aftalens pkt. 2.4. Et forsøg, der åbner mulighed for fleksible samarbejdsformer mellem frie fagskoler og erhvervsskoler ses som et godt bidrag til at styrke især svage unges overgang til erhvervsuddannelse og til at fastholde eleverne i uddannelsen. I forlængelse af arbejdet med eud-reformen om at styrke nye samarbejdsformer på ungdomsuddannelsesområdet, særligt i form af campusmiljøer, foreslås etableret en forsøgsordning om bygningsamarbejde mellem frie fag-

skoler og mindst én institution for erhvervsrettet uddannelse. Campusforsøget kan løbe over 10 år, hvorefter den frie fagskole herefter forudsættes at opfylde kravene i lovens § 6, stk. 1, nr. 4 og 6. Ansøgning om forsøg skal være modtaget af Undervisningsministeriet senest den 31. december 2019.

Det kan indgå i et sådant forsøg, at en fri fagskole som led i samarbejdsstrukturen kan leje lokaler hos en institution for erhvervsrettet uddannelse, eller selv udleje lokaler til en institution for erhvervsrettet uddannelse. Erfaringerne fra sådanne forsøg vil blive inddraget i det fortsatte arbejde med at sikre attraktive ungdomsuddannelsesmiljøer. Da forsøgsordningens formål er at give unge bedre vilkår for at komme videre i uddannelsessystemet, særligt erhvervsuddannelserne, vil fokus for godkendelse af forsøg være de involverede skolars beskrivelse af målsætninger for forsøget, de særlige indsatser for at nå målet og opfølgningen herpå.

Som led i forsøget kan en erhvervsskole i campus stå som vært for et administrativt fællesskab efter reglerne i § 33 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, hvori en eller flere frie fagskoler i det samme campus deltager.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 17, og bemærkningerne hertil.

2.4. Konsekvenser i anden lovgivning

Som konsekvens af ændringen af betegnelsen for skoleformen til *frie fagskoler* og dermed ændring af lovens titel foreslås det at ændre lov om folkeskolen, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, lov om kombineret ungdomsuddannelse, lov om Danmarks Evalueringsinstitut, lov om folkehøjskoler, udlændingeloven, ligningsloven og lov om afgift og lønsum m.v.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget medfører samlet set ikke merudgifter for stat, regioner og kommuner.

Nedsættelsen af alderskravet for *tillægstakst for unge uden kompetencegivende uddannelse – med uddannelsesplan* vil medføre statslige merudgifter, da en større andel af den eksisterende elevaktivitet vil udløse tillægstaxametret. Således vil en andel af de elever, der i dag udløser *tillægstakst for unge uden kompetencegivende uddannelse – uden uddannelsesplan*, fremover udløse tillægstaksten for unge, der har et ophold indskrevet i deres uddannelsesplan. Da denne takst er højere, vil det medføre merudgifter.

Ligeledes forventes etableringen af præmieordningen at medføre statslige merudgifter som følge af, at en andel af den eksisterende elevgruppe fremover vil udløse dette tilskud. Den samlede aktivitet på frie fagskoler forventes ikke at stige som følge heraf.

Samlet forventes statslige merudgifter på ca. 1 mio. kr. i 2015 stigende til ca. 6 mio. kr. i 2018 og frem, jf. tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Merudgifter ved lovforslag

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018
Merudgifter ved ændring af alderskrav	0,3	1,2	2,2	2,2
Merudgifter ved præmieordning	0,5	1,0	1,5	2,0
Merudgifter ved lovforslag i alt	0,8	2,2	3,7	4,2

Merudgifter finansieres inden for frie fagskolars egen bevillingsramme ved justering af de eksisterende takster således, at der samlet set ikke er merudgifter for staten som følge af lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen ligestillingsmæssige konsekvenser.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Danmarks Privatskoleforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Danske Erhvervsskoler – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Erhvervsskolelederne i Danmark, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Katolsk Skoler I Danmark, Foreningen for Kristne Friskoler, Foreningsfællesskabet Ligeværld, Forstanderkredsen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler, Foreningen Frie Fagskoler, Frie Skolers Lærerforening - (FSL), Kommunernes Landsforening, Landsorganisationen i Danmark, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Private Gymnasier og Studenterkurser, Rigsrevisionen, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-Rådet) og UU Danmark

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	Ingen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Som en konsekvens af fornyelsen af skolernes undervisningstilbud, jf. nr. 4, foreslås betegnelsen husholdningsskoler og håndarbejdsskoler ændret til frie fagskoler, og lovens titel ændres til lov om efterskoler og frie fagskoler. De enkelte frie fagskoler bestemmer som udgangspunkt selv skolens navn, og det er ikke i dag et krav, at ordet husholdningsskole eller håndarbejdsskole er en del af skolens navn. Tilsvarende vil det fremover ikke blive krævet, at ordet fri fagskole indgår i en skoles navn. Skolerne skal derfor ikke skifte navn som følge af lovforslaget.

Til nr. 2-3, 5-8, 10, 14, og 16

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af, at skoleformens betegnelse fremover er frie fagskoler.

Til nr. 4 og 9

Det foreslås, at fagene "husholdningsfag og håndarbejdsfag" erstattes med den bredere fagbetegnelse "praktiske og erhvervsrettede fag". Fagene skal som hidtil have en fremtrædende plads i undervisningen og mindst udgøre 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev, jf. § 1, stk. 3. Frie fagskoler kan således fremover som noget nyt tilbyde fag inden for tekniske og håndværksmæssige fagområder. Faget håndværk kan fx. indeholde materialelære, sikkerhedskrav, værkstedslære og værktøjskundskab, vedligeholdelse og reparation. Undervisningen sker gennem praksislæring og teoretisk undervisning. Ud over at opnå kendskab til håndværksfaget og andre omfattede fag, opnår eleven samtidig en viden, der kan benyttes i hjemlig sammenhæng. Skolerne har tilkendegivet, at de bl.a. vil tilbyde undervisning på områderne: mad, design, krop, pædagogik, håndværk og forbrugerøkonomi.

Undervisning i et enkelt fag som fx. ernæringslære, hygiejne, kundebetjening, værktøjskendskab og beklædning kan ikke omfatte mere en halvdelen af den enkelte elevs undervisningstid, medmindre faget udformes således, at undervisningen i faget er af bred almen karakter, jf. lovens § 1, stk. 1. Såfremt elever følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning kan der som hidtil ses bort fra 1/3-kravet, jf. § 1 a. Skolerne forpligtes ikke med lovforslaget til at udbyde mere end husholdnings- og håndarbejdsfag og kan således fortsætte med disse fag, såfremt de ikke ønsker at udnytte den nye mulighed for et bredere fagområde. Der er ikke på de omhandlede almene kurser tale om kompetencegivende undervisning i de erhvervsrettede fag. Det følger af lovens § 1 a, at en elev på en husholdningsskole eller håndarbejdsskole kan følge prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning i max. 15 timer ugentligt, der er udbudt af en uddannelsesinstitution, der efter anden lovgivning er godkendt hertil. Kompetencegivende undervisning skal således ske i regi af en uddannelsesinstitution, der er godkendt efter anden lovgivning. De frie fagskoler står selv for undervisningen på de almene kurser.

Undervisningsministeren kan som hidtil efter § 1 fastsætte regler om skolernes uddannelse inden for kost og ernæring. Nogle husholdningsskoler udbyder i dag uddannelsen til køkkenleder. Lovforslaget berører ikke frie fagskolars ret til at udbyde køkkenlederuddannelsen, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 269 af 21. april 1995 om uddannelse af køkkenledere.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2.

Til nr. 11 og 12

Ved lov nr. 1522 af 27. december 2009 indførtes tillægstaksten i lovens § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, for unge uden kompetencegivende uddannelse ud over 10. klasse. Efter § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, kan der ydes en tillægstakst for unge uden kompetencegivende uddannelse på en husholdnings- eller håndarbejdsskole, der har et ophold på en husholdnings- eller håndarbejdsskole eller en folkehøjskole skrevet ind i sin uddannelsesplan, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning. Ordningen omfatter ikke elever i 10. klasse og elever under ungdomsuddannelse, og det følger af § 23 a, stk. 1, jf. § 22, stk. 1, nr. 3, at kurset skal være af mindst 12 ugers varighed for at udløse tilskuddet.

De nærmere regler om tilskuddet i § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, er fastlagt i § 29 i bekendtgørelse om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler). Skolen skal ifølge denne udarbejde en beskrivelse af sin mentorordning, dens opgavevaretagelse og kompetence, som skal lægges på skolens hjemmeside. En mentor kan normalt kun være tilknyttet fire elever.

Det foreslås, at aldersgrænsen for tilskuddet nedsættes fra 17½ år til 16 år, da tillægstaksten herved bedre kan opfylde sit formål og tidligst muligt få fat i de unge, der har behov for vejledning og støtte med henblik på at komme videre i uddannelsessystemet. Den øvre aldersgrænse ved kursets begyndelse er fortsat 25 år, og de øvrige gældende tilskudsbetingelser i § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 1, er uændrede.

Efter den gældende § 23 a, stk. 3, nr. 1, udløses tillægstaksten ikke, hvis eleven er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov eller erhvervsgrunduddannelsen. Med forslaget tilføjes lov om kombineret ungdomsuddannelse til denne gruppe. De tre uddannelser kan udbydes helt eller delvist af frie fagskoler.

Efter gældende § 23 a, stk. 2 og 3, nr. 2, er etableret en tillægstakst for unge uden kompetencegivende uddannelse, der ikke har et ophold på en fri fagskole eller folkehøjskole indskrevet i sin uddannelsesplan. Denne takst skal fortsat kun udløses for elever mellem 17½ år og 25 år. Ændringen er derfor af teknisk karakter. De nærmere regler om dette tilskud er fastlagt i § 30 i bekendtgørelse om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.2.

Til nr. 13

Til § 23 d

Bestemmelsen er ny.

For at styrke lovforslagets hovedformål om at unge kommer videre i uddannelsessystemet, særligt i erhvervsuddannelserne, foreslås indført en mulighed for, at staten kan yde en særlig økonomisk præmie til frie fagskoler, for hver årselev fra et alment kursus af mindst seks måneders varighed, der er målrettet mod at gøre eleven parat til erhvervsuddannelse. Præmien udløses, når eleven er blevet optaget på en erhvervsuddannelse senest 6 måneder efter gennemførelsen og afslutningen af det almene kursus. Præmiens størrelse fastlægges i den årlige finanslov. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om præmien, herunder om dokumentationskrav til skolen om kursets indhold og for at den unge er optaget i en erhvervsuddannelse, jf. lov om erhvervsuddannelser.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.2.

Til nr. 15

Det følger af gældende § 41, at kommunalbestyrelsen i elevens bopælskommune skal betale bidrag til staten for elever på frie kostskoler under 18 år, og som opfylder betingelserne for at modtage elevstøtte. Kommunale bidrag efter lovens § 41 angår ikke elever på ungdomsuddannelser, som kan finde sted på en fri kostskole, herunder en fri fagskole. Forslaget er delvis af teknisk karakter, idet den i 2. pkt. nævnte køkkenassistentuddannelse ikke findes længere. Herudover indsættes i § 41, stk. 1, den nye kombinerede ungdomsuddannelse, jf. lov nr. 631 af 16. juni 2014 om kombineret ungdomsuddannelse, der ligesom erhvervsgrunduddannelse og ungdomsuddannelse for unge med særlige behov ikke skal udløse det kommunale bidrag efter lovens § 41.

Til nr. 17

Til 51 a

Bestemmelsen er ny.

Hovedformålet med fornyelsen af skolekonceptet for de frie fagskoler er at forbedre skolernes mulighed for at tilbyde undervisning til elever, der ikke umiddelbart er parat til at gå i gang med en ungdomsuddannelse, og som sigter mod kompetencer, der sætter elever i stand til efterfølgende at kunne gå i gang med en erhvervsuddannelse.

I forlængelse af arbejdet med eud-reformen om at styrke nye samarbejdsformer på ungdomsuddannelsesområdet, særligt i form af campusmiljøer, foreslås etableret en forsøgsordning om bygningsamarbejde mellem frie fagskoler og institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Et forsøg, der åbner mulighed for fleksible samarbejdsformer mellem frie fagskoler og erhvervsskoler, ses som et godt bidrag til at styrke især svage unges overgang til erhvervsuddannelse og til at fastholde eleverne i uddannelsen. En campusdannelse indebærer, at flere ungdomsuddannelsesinstitutioner indgår i et samarbejde, hvor flere ungdomsuddannelsesinstitutioner udbyder uddannelse på samme fysiske lokalitet.

Det kan indgå i et sådant forsøg, at en fri fagskole som led i en campus kan leje lokaler hos en institution for erhvervsrettet uddannelse, eller selv udleje lokaler til en institution for erhvervsrettet uddannelse. Erfaringerne fra sådanne forsøg vil blive inddraget i det fortsatte arbejde med at sikre attraktive ungdomsuddannelsesmiljøer.

Godkendelsen af et sådant forsøg vil ske på grundlag af en vurdering af samarbejdets karakter og dets betydning for at fremme unges overgang til erhvervsuddannelserne. Den frie fagskole vil skulle afgive en redegørelse for forsøget og betydningen af at fravige lovens krav om, at skolen skal eje sin faste ejendom. Erhvervsskolen i campusdannelsen vil kunne være vært for et administrativt fællesskab, hvori den frie fagskole indgår, og ordningen skal følge reglerne om administrative fællesskaber i § 33 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Som led i et forsøg kan der ses bort fra kravet i lovens § 6, stk. 1, nr. 4, for så vidt angår krav til den frie fagskole om, at den skal råde over egnede og tilstrækkelige forstander- og lærerboliger, såfremt skolen sikrer, at tilsynet med eleverne lever op til skolens almindelige tilsynsforpligtelse overfor eleverne. Denne pligt indebærer, at skolerne skal sikre løbende tilsyn med eleverne med et indhold og af et omfang, der findes nødvendigt og tilstrækkeligt ud fra vurderingen af de konkrete forhold, såsom elevernes alder, aktivitetens art, de stedlige forhold og lokalernes indretning og udstyr. Der kan fx være tale om etablering af en vagtlærerordning, tilkaldevagt eller lignende. Der henvises til Undervisningsministeriets vejledning om tilsyn med elever på efterskoler, husholdningsskoler. Som led i et forsøg kan der ses bort fra kravet i lovens § 6, stk. 1, nr. 4, for så vidt angår krav til den frie fagskole om, at den skal råde over egnede og tilstrækkelige forstander- og lærerboliger, såfremt skolen sikrer, at tilsynet med eleverne lever

op til skolens almindelige tilsynsforpligtelse overfor eleverne. Denne pligt indebærer, at skolerne skal sikre løbende tilsyn med eleverne med et indhold og af et omfang, der findes nødvendigt og tilstrækkeligt ud fra vurderingen af de konkrete forhold, såsom elevernes alder, aktivitetens art, de stedlige forhold og lokalernes indretning og udstyr. Der kan fx være tale om etablering af en vagtlærerordning, tilkaldevagt eller lignende. Der henvises til Undervisningsministeriets Vejledning om tilsyn med elever på efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler og ungdomshøjskoler.

Til 51 b

Bestemmelsen er ny.

En institution for erhvervsrettet uddannelse i campus, hvori der som led i et forsøg er godkendt deltagelse fra en eller flere frie fagskoler efter forslaget til ny § 51 a, kan være vært for et administrativt fællesskab efter reglerne i § 33 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Det administrative fællesskab kan varetage en række tekniske støttefunktioner for de omfattede institutioner, fx. lønadministration og bygningsdrift. Opgaver, der indeholder myndighedsudøvelse, kan ikke overlades til en anden institution. Det administrative fællesskab kan i øvrigt omfatte de institutionsformer, der er nævnt i § 33 a lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. De nærmere regler om varetagelsen af fælles administrative opgaver er fastlagt i bekendtgørelse om administrative fællesskaber mellem uddannelsesinstitutioner på Undervisningsministeriets område. At det administrative fællesskab følger reglerne i § 33 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse indebærer, at alle aktiviteter i fællesskabet omfattes af momskompensationsordningen for institutioner for erhvervsrettet uddannelse, herunder også aktiviteterne, der vedrører den frie fagskole.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.

Til §§ 2-10

Der er tale om konsekvensrettelser i et antal love som følge af, at lovens titel ændres til lov om efterskoler og frie fagskoler.

Til § 6

Til nr. 2 og 3

Der er tale om lovteknisk korrektion til bilag 1 til lov om Danmarks Evalueringsinstitut som følge af, at der i forbindelse med lov nr. 22 af 14. januar 2014 ikke skete oprykning af nr. 28.